

**รูปแบบการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย***
**THE MODEL OF ELECTRONIC SYSTEM MANAGEMENT OF
MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY**

ธีรดนัย กัปโก

Teedanai Kapko

พงษ์เมธิ ไชยศรีหา

Pongmetee Chaiseeha

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

North Eastern University, Thailand

สัณญา เคนาภูมิ

Sanya Kenaphoom

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Maha Sarakham Rajabhat University, Thailand

E-mail: teedanai.kap@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสถานภาพการบริหารจัดการของระบบอิเล็กทรอนิกส์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 3) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ใช้เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบประเมิน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิต ของมหาวิทยาลัย จำนวน 750 รูป/คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นบรรพชิต อายุ 18-30 ปี ส่วนใหญ่เป็นนิสิต ลักษณะการได้รับสื่อข้อมูลของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลผ่านทาง Facebook โดยระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) การวัดความสัมพันธ์มี ความสัมพันธ์เชิงบวก โดยมีทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับสูงและมีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณมีความสัมพันธ์ต่อการมีอิทธิพลต่อการจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแบบความสัมพันธ์โครงสร้าง คือ $\chi^2 = 128.219$, $df = 69$, $P\text{-value} = 0.071$, $CFI = 0.982$, $TLI = 0.973$, $SRMR = 0.043$, $RMSEA = 0.013$, $\chi^2 / df = 1.858, < 2$ ปัจจัยชี้วัดความสามารถของระบบส่งผลทางตรงต่อปัจจัยหุ่นส่วนของผู้มีส่วนได้เสียปัจจัยความร่วมมือของผู้ใช้ระบบ

* Received 3 October 2020; Revised 13 October 2020; Accepted 14 October 2020

ส่งผลทางตรงต่อปัจจัยหุ่นส่วนของผู้มีส่วนได้เสีย ปัจจัยขีดความสามารถของระบบ ส่งผลทางอ้อมต่อการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยผ่านปัจจัยหุ่นส่วนของผู้มีส่วนได้เสีย ปัจจัยความร่วมมือของผู้ใช้ระบบ ส่งผลทางอ้อมต่อการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยผ่านปัจจัยหุ่นส่วนของผู้มีส่วนได้เสีย 3) รูปแบบการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารจัดการ, ระบบอิเล็กทรอนิกส์, มหาวิทยาลัย

Abstract

This research aims to 1) to study the management status of the electronic system of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 2) to analyze the factors influencing on management of Mahachulalongkornrajavidyalaya University and 3) to create a model of electronic system management of Mahachulalongkornrajavidyalaya University. This research was a blended research by conducting qualitative and qualitative research using research tools, administrators and research samples, the executive, staff and university level of 750 person. The research results showed that most respondents were monks with 18-30 years of age and they were students. Most of the university's media were received via Facebook. In which the opinions are at a high level in all aspects, consisting of the capability of the system, followed by the cooperation of the users Stakeholder partnership factors and electronic system management respectively. Relationship measurement was positive and rated at a high level with the same direction and there was a multiple correlation having relation with influencing on electronic system management. The confirmatory factor analysis of the structural equation modeling was $\chi^2 = 128.219$, $df = 69$, $P\text{-value} = 0.071$, $CFI = 0.982$, $TLI = 0.973$, $SRMR = 0.043$, $RMSEA = 0.013$, $\chi^2/df = 1.858$, <2 . The system capability factors directly affected the partner factors of stakeholders, the cooperation factors of the system users directly affected the partner factors of stakeholders, the system capability factors indirectly affected electronic system management through the partner factors of stakeholders, the cooperation factors of the system users indirectly affected electronic system management through the cooperation factors of the system users. The model of electronic system management, in overall, was suitable at the highest level. It was suitable on utility, appropriateness, accuracy and possibility respectively.

Keywords: The Model of Management, Electronic system, University

บทนำ

รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ คือ หลักการของการให้บริการภาครัฐที่ให้บริการแก่ประชาชนที่เดียว ทันใด ทั่วไทย ทุกเวลา ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ซึ่งการให้บริการเป็นการให้บริการที่จุดเดียว มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ (เรวัต แสงสุริยงค์, 2559) ซึ่งสิ่งเหล่านี้หน่วยงานของรัฐในทุกระดับต้องมีส่วนเกี่ยวข้องรวมถึงหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ในกำกับของรัฐด้วย

ดังนั้นองค์กรสาธารณะทุกองค์กร กำลังถูกมองว่า การจัดการที่เน้นเฉพาะปัจจัยการผลิตและกระบวนการ ไม่เพียงพอต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ สิ่งที่ยังองค์กรสาธารณะต้องพิสูจน์ว่าองค์กรบรรลุเป้าหมายได้หรือไม่ และเพื่อให้ผู้ใช้บริการแน่ใจได้ว่า องค์กรสาธารณะตอบสนองต่อค่านิยมของสาธารณะได้หรือไม่ ข้อเสนอแนะพื้นฐานพื้นฐานดังกล่าวนี้ คือ พนักงานจะมีทิศทางแนวโน้มในการปฏิบัติตนและไม่ตอบสนองต่อคุณค่าทางสาธารณะ เว้นแต่ว่า “มีการติดตามผลการปฏิบัติงาน” จะเห็นว่าการมุ่งเน้นไปที่ “การวัดผลลัพธ์” สามารถช่วยองค์กรสาธารณะได้รับข้อมูลที่ต้องการในการปรับปรุงบริการสาธารณะ ทั้งนี้ยังส่งผลต่อการให้ข้อมูลเชิงบวกแก่สาธารณะเกี่ยวกับความสำเร็จขององค์กรนั้น ๆ

ระบบสารสนเทศแต่ละองค์กรมีบทบาทที่สำคัญในการขับเคลื่อน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้น องค์กรสาธารณะจึงมีการเพิ่มองค์ประกอบของข้อมูลที่เพิ่มขึ้นโดยการมุ่งวัด “ผลลัพธ์” ไปยังระบบข้อมูลขององค์กร เพื่อให้ประชาชนและองค์กรที่กำกับสามารถตรวจสอบได้ว่าหน่วยงานของรัฐกำลังทำงานได้ดีหรือไม่ ความซับซ้อนที่เพิ่มขึ้นในระบบช่วยให้สามารถติดตามตัวบ่งชี้ที่มีจำนวนมาก อาจเป็นเรื่องยากในการติดตามประเมินในยุคก่อนหน้า แต่ในยุคปัจจุบันระบบสารสนเทศเปิดให้บริการในที่สาธารณะโดยทั่วไป ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ผ่านเว็บไซต์ ดังนั้น ตัวบ่งชี้ทางด้านประสิทธิภาพประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ง่าย ในลักษณะเดียวกันระบบเทคโนโลยีสารสนเทศก็ถูกนำมาใช้ในลักษณะเพื่อตรวจการฉ้อโกงและข้อผิดพลาดในข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยงานที่อาจเป็นข้อมูลที่บ่งชี้ได้ว่าพยายามขัดขวางการให้บริการที่เกิดคุณค่าต่อสาธารณะ (Bruce Rocheleau, 2006)

ส่วนที่สำคัญในการพัฒนาจากอดีตให้เกิดขึ้นในปัจจุบันคือการสร้างการเปลี่ยนแปลงในสถาบันอุดมศึกษาด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงด้วย ดังนั้น รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานต่าง ๆ ในการให้บริการกับนิสิต นักศึกษา หน่วยงานภายในและภายนอก เป็นผลทำให้ต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการให้รวดเร็ว เข้าถึง และให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสมัยใหม่ (ภาวิศ ทองโรจน์, 2560) ทั้งนี้หลักการให้บริการที่ดีเป็นสิ่งที่สำคัญในการพัฒนา รวมถึงคุณลักษณะของการให้บริการ ความคาดหวังของการบริหารเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างจุดเด่นขององค์กรนั้น ๆ (ศิริ พันท์ทา, 2562)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นหน่วยงานที่อยู่ในกำกับของรัฐ มีผู้เรียนเป็นบรรพชิตและคฤหัสถ์ ซึ่งมีการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐ โดยทุกส่วนงานยังขาดการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ไปในทิศทางเดียวกัน บางส่วนงานมีระบบที่พัฒนาแต่บางส่วนงานยังไม่มีระบบที่พัฒนา ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้ความสนใจกับการศึกษาระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คือ บทบาทหน้าที่ของการบริหารจัดการในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยที่หลากหลายส่วนงานเหล่านี้ มีความเป็นเอกภาพมากน้อยเพียงใด นิสิตสามารถเข้าถึงข้อมูลและรับการบริหารอย่างทั่วถึงหรือไม่ มีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร และความเป็นประโยชน์สาธารณะของข้อมูลมีมากน้อยเพียงใด รวมถึงความเป็นผู้นำในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานได้อย่างทั่วถึงกันหรือไม่ ผู้บริหารและบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการได้ มีทิศทางแนวโน้มในการปฏิบัติตนและมีการตอบสนองต่อคุณค่าทางสาธารณะมากน้อยเพียงใด มีการติดตามผลการปฏิบัติงานหรือไม่ มีการประเมินผลลัพธ์จากการพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างไร สามารถช่วยผู้ที่มีส่วนได้เสียในการรับข้อมูลที่ต้องการมากน้อยเพียงใด ซึ่งถ้ามีรูปแบบการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ภายในมหาวิทยาลัย บุคลากร เจ้าหน้าที่ และนิสิตของมหาวิทยาลัยจะสามารถปรับพฤติกรรมการใช้งานเข้ากับระบบได้ดียิ่งขึ้นและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีขั้นตอนในการพัฒนาสามารถเปิดเผยให้ทุกกลุ่มงานได้รับทราบ สร้างผลลัพธ์ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นในการบริหารจัดการการศึกษาของมหาวิทยาลัย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษารูปแบบการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยที่มีการกำหนดประเด็นเกี่ยวกับการใช้สื่อในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานในส่วนงานที่จะทำให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพสามารถสื่อสารกับนิสิตได้ทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย ได้อย่างเท่าเทียมและสร้างระบบการทำงานให้เกิดประสิทธิผลแก่องค์กรต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพการบริหารจัดการของระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีรายละเอียดของการวิจัยดังต่อไปนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็น ผู้บริหารคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย ส่วนกลาง 1 แห่ง วิทยาเขต 11 วิทยาเขต จำนวน 7,889 รูป/คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 750 รูป/คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งเป็นแบบสอบถามเชิงโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 750 รูป/คน เพื่อให้ได้ตามจำนวนที่กำหนด ผู้วิจัยจึงส่งแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ จำนวน 750 ฉบับ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบแบบสอบถามครบ 750 ฉบับ และส่งกลับตามจำนวนที่กำหนด

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและวิธีการสร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อนำมากำหนดกรอบในการศึกษา ทั้งในส่วนของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

2. สร้างแบบสอบถาม โดยได้ศึกษาวิธีการและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา

3. ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ว่ามีความถูกต้องเหมาะสมกับกรอบความคิด โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาปรับแก้ไขให้ถูกต้องและปรับทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม มีขั้นตอนคือ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย เพื่อทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามว่าคำถามสามารถสื่อความหมายได้ตรงตามที่ต้องการหรือไม่ และมีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1990) เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้เท่ากับ .992

5. นำผลวิเคราะห์ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามที่ยากต่อการตอบ เพื่อสร้างแบบสอบถามให้สมบูรณ์สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จากนั้นจึงทำการประมวลผลในเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 6 ส่วน คือ

1. ใช้สถิติจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยายผล

2. ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อธิบายข้อมูล นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยมีเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามลักษณะการสร้างแบบวัดของ Likert Scale

3. ใช้สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกันโดยใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ปัจจัยขีดความสามารถของระบบ ปัจจัยความร่วมมือของผู้ใช้ระบบ ปัจจัยหุ้นส่วนของผู้มีส่วนได้เสียกับการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์

4. สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยนำผลการวิจัยจากการวิจัยเชิงปริมาณ ที่ได้จากการวิเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้วยวิธีการเทคนิคกระบวนการเชิงพินิจ (Rational Technique) โดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ (Model) ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. จัดทำสำเนารูปแบบที่ผ่านการพัฒนาจากการวิจัยเชิงปริมาณ
2. สร้างเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ
3. ประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเป็นรายบุคคล
4. สร้างแบบประเมินเพื่อเป็นเครื่องมือ ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินจำนวน 20 รูป/คน ส่งผ่านระบบออนไลน์ และได้ข้อมูลตามจำนวนที่กำหนด เพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยใช้หลักการของสตฟเฟิลบีม (Stufflebean, D. L., 2005)

5. วิเคราะห์การประเมินรูปแบบของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อยืนยันความถูกต้องเหมาะสมของรูปแบบ โดยใช้หลักการของสตฟเฟิลบีม เป็นกรอบในการตรวจสอบคุณภาพการประเมินเพื่อยืนยัน โดยมีองค์ประกอบทั้งหมด 4 ด้าน ดังต่อไปนี้ 5.1 ด้านความเป็นไปได้

(Feasibility) 5.2 ด้านความเหมาะสม (Propriety) 5.3 ด้านความถูกต้อง (Accuracy)

5.4 ด้านอรรถประโยชน์ (Utility)

ในการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนในการการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ดูแลระบบ นิสิตผู้ใช้งานระบบ จำนวน 20 รูป/คน คัดเลือกด้วยวิธีการเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ดังต่อไปนี้ 1) ตัวแทนผู้บริหาร จำนวน 5 รูป/คน 2) ตัวแทนคณาจารย์ จำนวน 5 รูป/คน 3) ตัวแทนเจ้าหน้าที่ดูแลระบบ จำนวน 5 รูป/คน ตัวแทนนิสิตผู้ใช้งานระบบ จำนวน 5 รูป/คน

6. นำผลการประเมินไปปรับใช้และจัดทำเป็นรูปแบบการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยต่อไป

ผลการวิจัย

1. ศึกษาสถานภาพการบริหารจัดการของระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดังตารางดังต่อไปนี้

ข้อมูล		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	บรรพชิต	515	68.67
อายุ	18 - 30 ปี	386	51.47
ตำแหน่ง	นิสิต	455	60.67
ลักษณะการได้รับสื่อข้อมูลของมหาวิทยาลัย			
Facebook		705	94.00

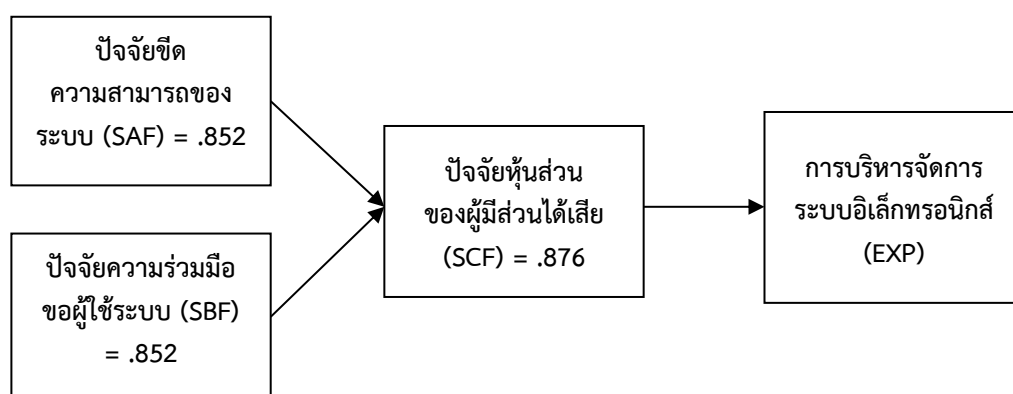
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นบรรพชิต จำนวน 515 รูป คิดเป็นร้อยละ 68.67 อายุผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อายุ 18 - 30 ปี จำนวน 386 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 51.47 ตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น นิสิต จำนวน 455 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 60.67 และลักษณะการได้รับสื่อข้อมูลของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลผ่านทาง Facebook จำนวน 750 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 94.00

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	($\bar{x}$)	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ปัจจัยขีดความสามารถของระบบ	3.93	.73	มาก
2. ปัจจัยความร่วมมือของผู้ใช้ระบบ	3.89	.76	มาก
3. ปัจจัยหุ้นส่วนของผู้มีส่วนได้เสีย	3.87	.79	มาก
4. การบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์	3.84	.83	มาก

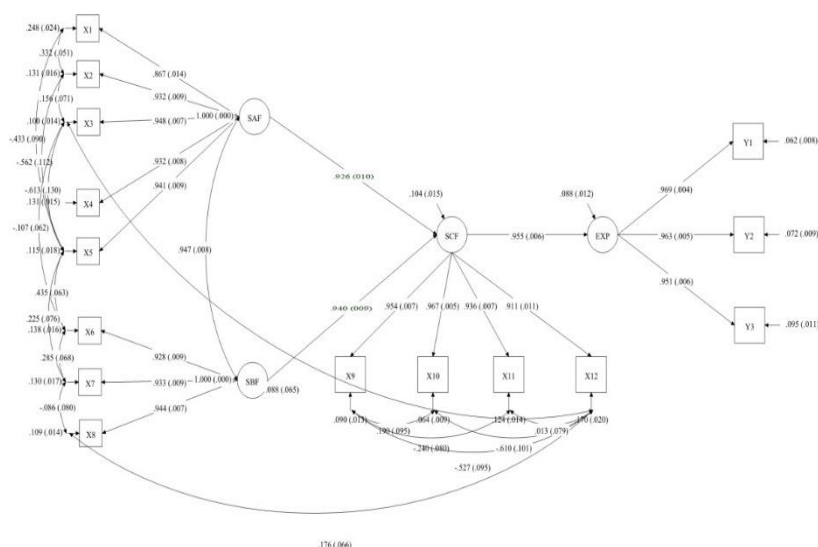
กลุ่มตัวอย่างโดยรวมมีค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยระดับความคิดเห็นด้านปัจจัยขีดความสามารถของระบบ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = .73) รองลงมา ปัจจัยความร่วมมือของผู้ใช้ระบบ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = .76) ปัจจัยหุ้นส่วนของผู้มีส่วนได้เสีย มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .79) และ การบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = .83) ตามลำดับ

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาพที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลการวัดความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยขีดความสามารถของระบบ (SAF) ปัจจัยความร่วมมือของผู้ใช้ระบบ (SBF) ปัจจัยหุ้นส่วนของผู้มีส่วนได้เสีย (SCF) กับการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ (EXP) โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's r) ความสัมพันธ์เชิงบวก โดยมีทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับสูง จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า ปัจจัยหุ้นส่วนของผู้มีส่วนได้เสีย มีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณมีความสัมพันธ์ต่อการจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีความสัมพันธ์เชิงบวก เท่ากับ (Adjusted R Square = .876) และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อปัจจัยหุ้นส่วนของผู้มีส่วนได้เสีย พบว่า ปัจจัยขีดความสามารถของระบบ และปัจจัยความร่วมมือของผู้ใช้ระบบ มีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณมีความสัมพันธ์ต่อปัจจัยหุ้นส่วนของผู้มีส่วนได้เสีย เท่ากับ (Adjusted R Square = .852)

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์ตัวแบบโครงสร้างเชิงสาเหตุของรูปแบบการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแบบความสัมพันธ์โครงสร้างปัจจัยขีดความสามารถของระบบ (SAF) ปัจจัยความร่วมมือของผู้ใช้ระบบ (SBF) และปัจจัยหุ้นส่วนของผู้มีส่วนได้เสีย (SCF) ที่มีต่อองค์ประกอบการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ (EXP) มีค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ (λ) ของตัวบ่งชี้ระหว่าง 0.867 - 0.969 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.004 - 0.014 มีค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability : P_c) เท่ากับ 0.989 สูงกว่าเกณฑ์ (0.60) และมีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ $\chi^2 = 128.219$, $df = 69$, $P - value = 0.071$, $CFI = 0.982$, $TLI = 0.973$, $SRMR = 0.043$, $RMSEA = 0.013$, $\chi^2 / df = 1.858$, < 2

อภิปรายผล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้พบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาสถานภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการของระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นรายด้านและรายข้อ สามารถอธิบายได้ ดังต่อไปนี้

ปัจจัยความสามารถของระบบ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = .73) เป็นการช่วยในการลดพนักงานของหน่วยงานในการทำงานเกี่ยวกับเทคโนโลยี สอดคล้องกับงานวิจัยสุทธิพงษ์ อุพลเถียร และคณะ กล่าวว่า ควรมีการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ระบบสารสนเทศของหน่วยงานให้มีความชัดเจนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้ สิ่งที่สำคัญสามารถนำระบบสารสนเทศไปใช้กับบุคลากรเป็นรายบุคคลได้ ทั้งนี้ยังเป็นตัวชี้วัดผลการประเมินเป็นประจำปีอีกด้วย (สุทธิพงษ์ อุพลเถียร และคณะ, 2560)

ปัจจัยความร่วมมือของผู้ใช้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = .76) มหาวิทยาลัยควรมีการสื่อสารในประเด็นของข้อมูลที่นำเสนอไป โดยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการนำไปใช้ประโยชน์ของข้อมูล และการเชื่อมโยงของข้อมูลสามารถนำไปบูรณาการในการใช้งานได้อย่างไร สอดคล้องกับอุษา ส่งศรี และคณะ กล่าวว่า การรับรู้การใช้งานของบุคลากรของมหาวิทยาลัยทักษิณ อยู่ในระดับมาก เกิดจากบุคลากรสายสนับสนุน ได้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท จึงทำให้การทราบขั้นตอนของการดำเนินการของระบบ และส่วนหนึ่งเกิดจากการได้รับข้อมูลการทำงานจากระบบอยู่บ่อยครั้ง (อุษา ส่งศรี และคณะ, 2560)

ปัจจัยหุ้นส่วนของผู้มีส่วนได้เสีย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .79) ผู้บริหารต้องสนับสนุนแก้ไขปัญหา ตรวจสอบจุดเด่น จุดด้อยนำสู่การพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับจารุณี ภัทรวงษ์ธนา และคณะ เพื่อรองรับการบริหารจัดการชุมชนแบบมีส่วนร่วมสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ผลการศึกษา พบว่า การค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบการดำเนินการ ตรวจสอบจุดแข็งและจุดด้อยของงาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนระบบ ส่งเสริมการประเมินผลการดำเนินงาน สร้างขั้นตอนของการทำงานที่เป็นระบบในการพัฒนาชุมชนได้ง่ายยิ่งขึ้น (จารุณี ภัทรวงษ์ธนา และคณะ, 2560)

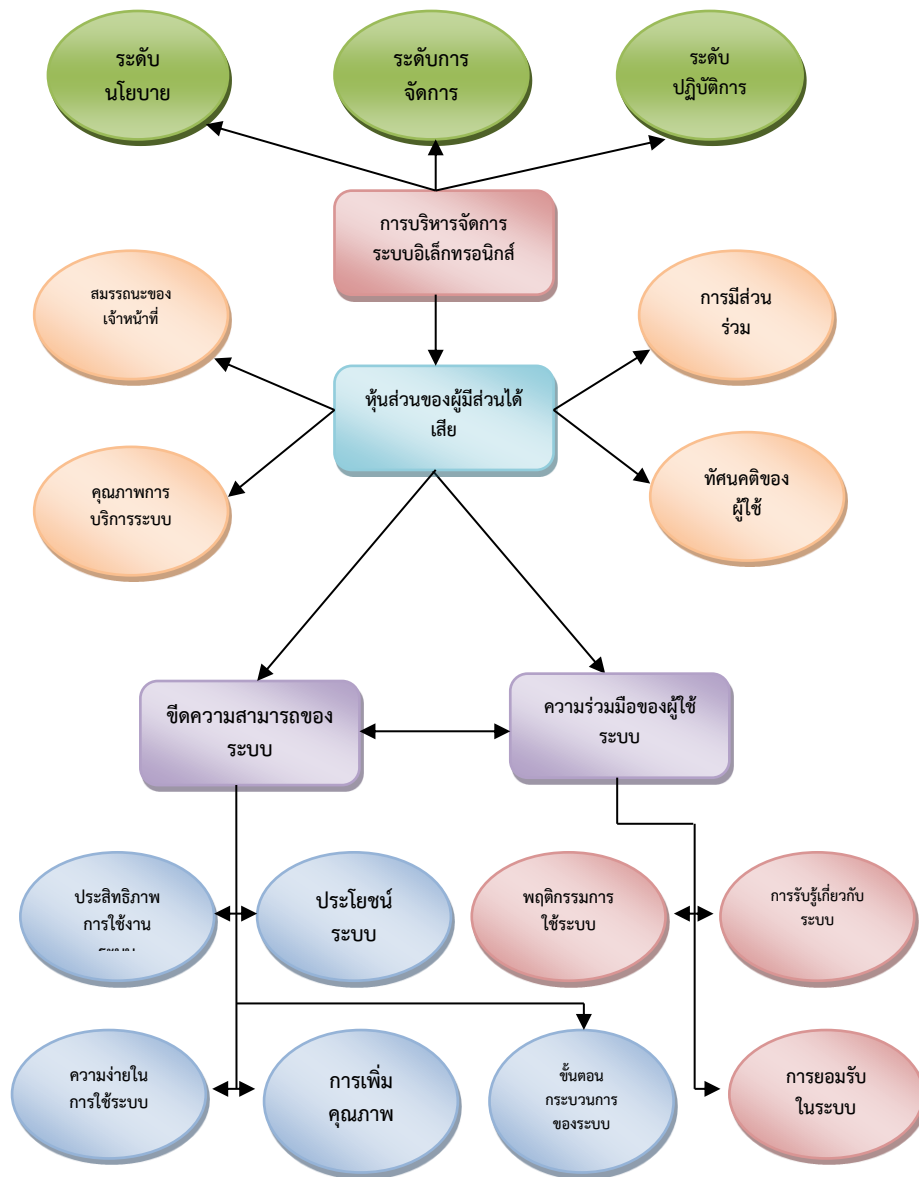
2. รูปแบบการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณารายด้าน ประกอบด้วย ระดับนโยบาย ระดับการจัดการ และระดับปฏิบัติการอยู่ในระดับมากทุกด้าน ที่เป็นแบบนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินการของหน่วยงานโดยภาพรวมมีการดำเนินการตามนโยบายของผู้บริหารตามลำดับขั้น ซึ่งเป็นส่วนที่สนับสนุนให้เกิดการวางแผนงานตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญวรัตน์ กระจ่าง กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการสนับสนุนให้บุคลากรใช้งานระบบอย่างเป็นระบบและเป็นลำดับขั้นตอนของการดำเนินงาน (ธัญวรัตน์ กระจ่าง, 2557)

องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ต้องมีการวางแผนงาน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม ทำให้เกิดการดำเนินการตามระดับ ระดับนโยบาย ระดับการจัดการ และระดับปฏิบัติการ ส่งเสริมพัฒนา หันส่วนของผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบด้วย สมรรถนะของเจ้าหน้าที่ คุณภาพการบริการระบบ การมีส่วนร่วม ร่วมไปถึงทัศนคติในการใช้บริการ พัฒนาขีดความสามารถของระบบ และความร่วมมือของผู้ใช้ระบบต่อไป ขีดความสามารถของระบบ คือ ประสิทธิภาพของระบบ ความง่ายต่อการใช้งาน ประโยชน์ของการใช้งาน การเพิ่มคุณภาพของระบบ และขั้นตอนกระบวนการของระบบ ความร่วมมือของผู้ใช้ระบบ ประกอบด้วย องค์ประกอบของความร่วมมือ 1) การมีผู้นำที่สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ 2) การเตรียมความพร้อมเพื่อเกิดความร่วมมือ 3) การจัดให้มีทรัพยากรและบุคลากรที่เพียงพอ 4) การสร้างความมุ่งมั่นที่จะร่วมมือกัน 5) การกำหนดความสำคัญและขั้นตอนเพื่อสร้างความร่วมมือ ตัวบ่งชี้ของความร่วมมือประกอบด้วย 1) ความมุ่งมั่นพยายามที่จะร่วมมือ 2) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและการสื่อสารที่เคารพผู้อื่น 3) การแสวงหาและสนับสนุนความเห็นร่วมกันของกลุ่ม ตระหนักและรับรู้งานของผู้อื่น 4) การตั้งเป้าหมายและจัดลำดับความสำคัญร่วมกับผู้อื่น 5) การทำตามสัญญาที่ได้ให้ไว้กับผู้อื่น ซึ่งนำไปสู่การพัฒนา พฤติกรรมการใช้ระบบ การรับรู้เกี่ยวกับระบบ และการยอมรับในระบบ

ภาพที่ 3 รูปแบบการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์
ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปบทความวิจัยนี้ พบว่า การดำเนินการตามระบบอิเล็กทรอนิกส์ผู้บริหารต้องดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้ 1) ระดับนโยบาย: ระดับนี้เป็นการเกี่ยวข้องกับระบบการกำหนดนโยบายของผู้บริหารระดับสูง และเกี่ยวข้องกับข้อสมมติฐานที่อาจเกิดขึ้นหรือพัฒนาขึ้นทั่วทั้งองค์กร

เช่น การสนับสนุนสำหรับกำหนดกรอบของข้อกำหนดที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ขององค์กร 2) ระดับการจัดการ: ระดับนี้มีความเกี่ยวข้องกับผู้บริหารระดับกลางและระดับสูงในการจัดการปัญหาในระดับแผนก เช่น การบริหารจัดการบุคลากรและการดำเนินการตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบการดำเนินงาน 3) ระดับปฏิบัติการ: ระดับนี้เกี่ยวกับฝ่ายที่ปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการเป็นประจำภายในหน่วยงานองค์กร หรือ เรียกอย่างหนึ่งว่าระดับต้น ส่วนที่สำคัญที่ระดับปฏิบัติการต้องมีความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ คือ ความสำคัญของการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการ 1) ควรวัดผลการทำงานขององค์กร มีการทำงานมากน้อยเพียงใด คุณภาพของงานอยู่ในระดับใด มีการใช้งบประมาณมากน้อยเพียงใด การใช้งานบุคลากรมีความเพียงพอเหมาะสมหรือไม่ 2) ควรวัดการติดต่อสื่อสารผ่านระบบเกิดความสะดวกหรือไม่ ช่วยลดข้อมูลจำนวนมหาศาลให้เป็นข้อมูลที่ได้รับการสังเคราะห์มากน้อยเพียงใด ทำให้เกิดระบบอัตโนมัติในการเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้นหรือไม่ 3) ควรสร้างความรู้ความเข้าใจและการนำไปใช้ของข้อมูลในระบบและประเมินผลการดำเนินงานอย่างละเอียด 4) ควรสร้างเนื้อหาที่มีความถูกต้องไม่มีข้อผิดพลาด มีกระบวนการในการเข้าถึงได้ง่าย การมีส่วนร่วม การเชื่อมโยงของข้อมูล ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการ 1) ควรสร้างผลลัพธ์ตามความต้องการของผู้ใช้งานระบบ สนับสนุนให้ผู้ใช้งานระบบเสนอความคิดเห็นต่อการใช้งาน นำวิธีการที่ซับซ้อนมาประสานให้ง่ายขึ้น 2) ควรสร้างความน่าเชื่อถือกับผู้ใช้ระบบในการเข้าถึงข้อมูล มีระบบเข้าถึงข้อมูลได้จากการอ้างอิงจากกลุ่มหมู่คณะ และมีระบบการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน สามารถเข้าใช้ระบบจากการประชาสัมพันธ์ของระบบ 3) ควรมีการอบรมผู้บริหารคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิต ในทักษะการใช้ระบบ สร้างความชำนาญในการเข้าถึงระบบ ลดความซับซ้อนของการใช้งาน

เอกสารอ้างอิง

- จารุณี ภัทรวงษ์ธนา และคณะ. (2560). การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ สำหรับการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชุมชนกึ่งเมืองตำบลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อรองรับการบริหารจัดการชุมชนแบบมีส่วนร่วมสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 11 (4), 128 - 146.
- ธัญวรรณ์ กระจำง. (2557). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา, 2 (2), 37 - 45.
- ภาวิช ทองโรจน์. (2560). สถานสถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาอุดมศึกษา. เรียกใช้เมื่อ 10 ตุลาคม 2561 จาก http://www.mua.go.th/users/bhes/catalog_h/StdEdu/FormCurr/PavitSpeak.pdf

- เรวัต แสงสุริยงค์. (2559). บนเส้นทางการพัฒนาในสังคมไทย: ยุคก่อนการปฏิรูประบบราชการ. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 24 (46), 35 - 57.
- ศิริ พันท์ทา. (2562). การสร้างความพึงพอใจต่อการให้บริการในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมปัจจุบัน. Journal of Modern Learning Development, 4(2), 32 - 47.
- สุทธิพงษ์ อุพลเถียร และคณะ. (2560). การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น. วารสารสถาบันวิจัยพินลธรรม, 4 (1), 73 - 84.
- อุษา ส่งศรี และคณะ. (2560). การรับรู้และพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยทักษิณ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 17(2), 73 - 84.
- Bruce Rocheleau. (2006). Public Management Information Systems. USA: Integrated Book Technology.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. New York: Harper Collins Publishers.
- Stufflebean, D. L. (2005). CIPP model (Context, Input, Process, Product). CA: Sage.